

ЗНАЧЕННЯ, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Олександр Сергійович СОКОЛОВ,

*аспірант Київського університету
інтелектуальної власності та права
Національного університету
«Одеська юридична академія»
<https://orcid.org/0009-0002-8269-9638>*

Економічна безпека держави є ключовим елементом її національної безпеки та визначає стійкість економічної системи до внутрішніх і зовнішніх загроз, її стабільний розвиток і конкурентоспроможність. Вона передбачає здатність країни ефективно використовувати ресурси, підтримувати фінансову стабільність, захищати національні інтереси та гарантувати стабільний соціально-економічний розвиток. Високий рівень економічної безпеки сприяє зміцненню державного суверенітету, незалежності у прийнятті стратегічних рішень, а також забезпеченню високого рівня життя громадян.

Основні аспекти значення економічної безпеки включають економічну стабільність, що передбачає зниження впливу криз, рецесій, інфляції та інших негативних факторів; енергетичну незалежність, яка визначається доступом до надійних джерел енергії та ресурсів; фінансову стійкість, що включає контроль над державною заборгованістю, інфляцією та стабільністю банківської системи; захист національних інтересів шляхом зменшення залежності від іноземних компаній та капіталу, а також розвиток стратегічних галузей, таких як виробництво, наука, інновації та технології [1].

Для гарантування економічної безпеки держава виконує низку завдань. Насамперед, це моніторинг та прогнозування загроз, що дозволяє своєчасно виявляти та аналізувати потенційні ризики. Також важливим є диверсифікація економіки, що передбачає розвиток різних галузей для зменшення залежності від одного сектору, а також підтримка фінансової стабільності, яка включає регулювання банківської та бюджетної системи, запобігання фінансовим кризам та забезпечення стійкості національної валюти.

Забезпечення енергетичної безпеки є ще одним важливим завданням, яке спрямоване на зменшення залежності від імпорту енергоресурсів та розвиток альтернативних джерел енергії. Водночас держава повинна захищати національного виробника шляхом стимулювання вітчизняного виробництва, впровадження інструментів протекціонізму та створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу.

Одним із ключових завдань забезпечення економічної безпеки є боротьба з корупцією, що передбачає усунення тіньових схем у фінансовій та економічній сферах, підвищення прозорості державного управління та посилення контролю за використанням бюджетних коштів. Важливим за-

вданням є також розвиток інновацій та технологій, що включає підтримку наукових досліджень, цифровізацію економіки та автоматизацію виробничих процесів. Нарешті, розширення міжнародного економічного співробітництва сприяє інтеграції країни у світову економіку, залученню інвестицій та розвитку експортного потенціалу [2].

Забезпечення економічної безпеки ґрунтується на певних принципах, які гарантують ефективність заходів у цій сфері. Одним із головних є принцип суверенітету, що означає контроль держави над стратегічно важливими ресурсами та секторами економіки. Також важливим є принцип системності, що передбачає узгоджену роботу всіх елементів економічної політики. Принцип прозорості є ще одним важливим принципом, який забезпечує відкритість державних фінансів та підзвітність влади перед громадянами [3].

Принцип гнучкості та адаптивності дозволяє державі швидко реагувати на внутрішні та зовнішні виклики, запроваджувати ефективні механізми реагування на кризові явища. Диверсифікація економіки зменшує її залежність від окремих галузей та ринків, що робить економіку більш стійкою до коливань. Принцип інноваційності сприяє розвитку наукових досліджень, модернізації виробництва та підвищенню конкурентоспроможності на міжнародній арені. Принцип балансу інтересів означає гармонійне поєднання державних, бізнесових та громадських інтересів, а соціальна справедливість передбачає рівний доступ громадян до економічних благ, підтримку соціально вразливих верств населення та створення умов для підвищення добробуту населення.

Таким чином, економічна безпека держави є важливою умовою її розвитку та стабільності. Для її забезпечення необхідно впроваджувати ефективну економічну політику, розвивати інститути ринкової економіки, підтримувати стратегічно важливі галузі економіки та забезпечувати фінансову стабільність. Виконання вищевказаних завдань та дотримання принципів економічної безпеки дозволить державі мінімізувати ризики, зменшити вразливість до економічних загроз та забезпечити довгострокове процвітання.

Список використаних джерел:

1. Попович Р. Особливості забезпечення економічної безпеки держави. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. № 336(6). С. 33-39. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-4>.
2. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Середа В.В., Занора В.О., Бієвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.
3. Копитко М. І. Основи економічної безпеки: курс лекцій. Львів. ЛьВДУВС, 2024. 346 с.